

למדו או סוגיא דמעות קונות, ורבינו תיכף בהתחלת השיעור הזכיר דברי הרמב"ם בפ"ז מהל' עכו"ם ה"ה, הלוקח גרומאות מעכו"ם וכו' דמשמע דעכו"ם רק משיכה קונה, וזה סותר למה שכתב בפ"א מהלכות זכי' ומתנה הי"ד דעכו"ם קונה בין בסף בין משיכה, עיין בלח"מ שם. ורבינו שאל את הרבנים הנ"ל אם יש להם איזה ישוב לקושיא זו, אבל הם ענו שהוא קושיא עצומה וצ"ע. רבינו עצם את עיניו והעביר ידו הקדושה ג' פעמים על מצחו והורידה על הדיקנא קדישא, ותוך כמה רגעים אמר ישוב נפלא על הרמב"ם, ובין רגע נתיישבו דברי הרמב"ם כמין חומר, והרבנים הנ"ל התפלאו בראותם את רוחב בינתו וגדולתו בתורה כי רב הוא. (ידוע שענין זה להעביר ידו על מצחו ג' פעמים ולהורידה אח"כ על הדיקנא קדישא, ראו אצלו בכל עת ששאלו אותו איזה ענין, הן במילי דשמיא והן עצה נכונה במילי דעלמא, והעידו נקיי הדעת מגדולי המקובלים שבעיה"ק ירושלים, עוד בשנת תרצ"ב כשרבינו ביקר אצלם, שכשרבינו עושה תנועה זו להעביר ידו על מצחו ולהורידה על הדיקנא קדישא, הנו עובד בזה עבודה גדולה, וסוד ה' ליראיו).

זה היה כח תורתו של רבינו, שראו אצלו בכל פנה שהיה פונה, וכל דבר המסובך שבא לפניו היה יורד לעומקו והי' מקיף תיכף כל הצדדים, כבהירות נפלא חיוה דעתו כשפה ברורה מבלי להשאיר שום צד ספק בדבריו. כל אלו שבאו להתווכח עמו מפעם בפעם או לשמוע חו"ד בנושאים שונים נשתוממו על הבהירות בהענינים שרבינו הסביר להם, עד שלא מצאו ידיהם ורגליהם להשיב מענה ונסתתמו מענותיהם. ובחכמה התורה קלע תמיד אל השערה להשיב תשובה נצחית על כל מענותיהם. פ"א אצל שמחת נשואין בסאטמאר, שאל אותו אחד מן המתחדשים שרצה להתעולל עמו, כיון שהאותיות „ס' ש' ת"י" שוין הם במבטא מה צורך יש בשלשתן והי' די באחד מהם, ורבינו מבלי לחשוב אפילו רגע השיב לו מיד, א"כ איך הי' נכתב הפסוק „וכסילים מתי תשכילו“, והנה"צ מקאלוב ר' מנחם בראדי וצ"ל הי' נזכר כאותו מעמד, ובשמעו את תשובתו של רבינו אמר להמסובים שם: „אין זה לא גאונות ולא צדקות רק דוח"ק".

בשנת תשי"ג כשיצאה הגזירה הנוראה של גיוס בנות כאה"ק, וכל גדולי ארץ יצאו ללחום נגד מזימת רשע הלז, השמיע או רבינו את דבריו באסיפת רבנים, ובין הדברים אמר כי כל מגמתם של רשעי ישראל הללו לעקור מלכות בית דוד בגזירה זו. דברי רבינו אלה נתפרסמו אז מבלי להכין פירושם, כי לכאורה מה ענין מלכות בית דוד לגזירת גיוס בנות, וכמובן שהיו כאלה שתפסו בהמציאה לומר, חכם מה הוא אומר דברים שאין להם שחר, והכשרים שבהם אמרו שהיא כשגגה שיצאה מפי השליט, בי"כ ובי"כ הגיע הדבר לאזני רבינו שדבריו צריכין ביאור, כצחוק קל על פני קדשו השיב מיד, לעיין בגמרא (יבמות ע"ו ע"ב) שדואג רצה לרחק את דוד המלך ע"ה משום דקאתי מרות המואבית, ואכנר השיבו עמוני ולא עמונית וכו' והמעם, דדרכו של איש לקדם ואין דרכת של אשה לקדם, דכל כבודה בת מלך פנימה, עיי"ש בגמרא. נמצא לפי"ז דע"י גיוס בנות נסתר היסוד ונפל הכנין של מואבית ולא מואבית שבוה הותר דוד המע"ה לבוא בקהל, וזהו עקירה במלכות בית דוד ר"ל.

לאות ולמפת הי' הסיעתא דשמיא שראו אצלו בכל פסיעה ופסיעה, כשורה אורו בעיר ואם בישראל אחת מהקהילות הספוארות ביותר, סאטמאר, התנוססה